

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва
і торгівлі

Протокол №2 від 03.09. 2018 р.
Зав. кафедри

 С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ»
(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник: Волошина С.В.,
доцент кафедри
підприємництва
і торгівлі, к.е.н., доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	вибіркова для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» (гр. зЕП-14)	вибіркова для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» (гр. зЕП-15)
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна		
Семестр (осінній / весняний)	осінній	весняний
Кількість кредитів	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Кількість модулів	1	1
Лекції, годин	4	6
Практичні / семінарські, годин	4	2
Лабораторні, годин	-	-
Самостійна робота, годин	82	82
Вид контролю	залік	залік

2. Програма дисципліни

Ціль: формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо моделювання та аналізу економічних процесів та прийняття економічних рішень.

Завдання:

- формування знань щодо характеристики процесу моделювання економічних рішень і видів економічних моделей;
- оволодіння підходами до моделювання оптимальної виробничої програми підприємства та аналізу її можливих варіантів;
- опанування методами і моделями оцінювання ритмічності роботи підприємства;
- набуття вмінь побудови та аналізу багатофакторної моделі вимірювання продуктивності підприємства й прийняття управлінських рішень щодо поліпшення використання економічних ресурсів;
- формування навичок побудови та аналізу фінансової моделі оцінювання економічного потенціалу підприємства і визначення шляхів підвищення ефективності формування й використання капіталу підприємства;
- набуття вмінь моделювання економічних рішень на основі кореляційного аналізу;
- опанування вміннями побудови та аналізу прогнозних моделей для розробки економічних рішень.

Предмет дисципліни: методи і моделі дослідження економічних процесів та обґрунтування основних типів управлінських рішень.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Змістовна характеристика процесу моделювання економічних процесів і прийняття рішень.
2. Види економічних моделей, їх побудова та аналіз.
3. Моделювання оптимальної виробничої програми підприємства.
4. Методи і моделі оцінювання ритмічності роботи підприємства.
5. Багатофакторна модель вимірювання продуктивності підприємства.
6. Фінансова модель оцінювання економічного потенціалу підприємства.
7. Моделювання економічних рішень на основі кореляційного аналізу.
8. Прогнозні моделі для розробки економічних рішень.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин*				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Концептуальні аспекти моделювання економічних рішень					
Тема 1. Змістовна характеристика процесу моделювання економічних процесів і прийняття рішень	7	1	1	-	5
Тема 2. Види економічних моделей, їх побудова та аналіз	10/9	1/2	3/1	-	6
Теми 1-2. Модульний контроль 1 (МКР №1)	5		-	-	5
Разом за змістовим модулем	22/21	2/3	4/2	-	16
Змістовий модуль 2. Розробка та аналіз прикладних мікроекономічних моделей					
Тема 3. Моделювання оптимальної виробничої програми підприємства	11,5	0,5	-	-	11
Тема 4. Методи і моделі оцінювання ритмічності роботи підприємства	11,5	0,5	-	-	11
Тема 5. Багатофакторна модель вимірювання продуктивності підприємства	11,5	0,5	-	-	11
Тема 6. Фінансова модель оцінювання економічного потенціалу підприємства	11,5	0,5	-	-	11
Тема 7. Моделювання економічних рішень на основі кореляційного аналізу	11/11,5	-/0,5	-	-	11
Тема 8. Прогнозні моделі для розробки економічних рішень	11/11,5	-/0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем	68/69	2/3	-	-	66
Усього годин	90	4/6	4/2	-	82

*Примітка. У чисельнику наведена інформація для гр. зЕП-14, у знаменнику – для гр.зЕП-15.

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин для студентів	
		гр. зЕП-14	гр. зЕП-15
1	Семінарське заняття – розгорнута бесіда Змістовна характеристика процесу моделювання економічних процесів і прийняття рішень	1	1
2	Семінарське заняття – розгорнута бесіда Види економічних моделей, їх побудова та аналіз	3	1
	Всього	4	2

5. Індивідуальні завдання

1. Виконати індивідуальну роботу «Моделювання підвищення продуктивності підприємства» (номер варіанту завдання відповідає порядковому номеру прізвища студента у списку академічної групи). Зміст індивідуальної роботи і вимоги до звіту з неї наведені у методичних вказівках до вивчення дисципліни (стор. 21-22), вихідні дані – у додатку Б (стор. 41-43).

2. Виконати індивідуальну роботу «Фінансова модель оцінки економічного потенціалу підприємства та розробка відповідних організаційно-технічних заходів». Зміст індивідуальної роботи і вимоги до звіту з неї наведені у методичних вказівках до вивчення дисципліни (стор. 22-23). Базове підприємство і період дослідження (як правило, два останні роки) обираються студентом самостійно та узгоджуються з викладачем курсу.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Концептуальні аспекти моделювання економічних рішень	16	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: змістовна характеристика процесу моделювання економічних процесів і прийняття рішень, види економічних моделей, їх побудова та аналіз. Джерела [1-18;21;24;25]. 2. Самотестування.	Тестування
Змістовий модуль 2. Розробка та аналіз прикладних мікроекономічних моделей	66	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: моделювання оптимальної виробничої програми підприємства; методи і моделі оцінювання ритмічності роботи підприємства; багатофакторна модель вимірювання продуктивності підприємства;	Тестування, виконання індивідуального завдання

		фінансова модель оцінювання економічного потенціалу підприємства; моделювання економічних рішень на основі кореляційного аналізу; прогностичні моделі для розробки економічних рішень. Джерела [1-3;7-9; 11-14; 16; 18-23]. 2. Само тестування. 3. Підготовка індивідуального завдання.	
--	--	---	--

7. Результати навчання

1.	Знання характеристик процесу моделювання економічних рішень і видів економічних моделей
2.	Розуміння підходів до моделювання оптимальної виробничої програми підприємства та аналізу її можливих варіантів
3.	Знання методів і моделей оцінювання ритмічності роботи підприємства
4.	Уміння будувати та аналізувати багатофакторну модель вимірювання продуктивності підприємства й приймати управлінські рішення щодо поліпшення використання економічних ресурсів
5.	Уміння будувати та аналізувати фінансову модель оцінювання економічного потенціалу підприємства і визначати шляхи підвищення ефективності формування й використання капіталу підприємства
6.	Набуття вмінь моделювання економічних рішень на основі кореляційного аналізу
7.	Опанування вміннями побудови та аналізу прогностичних моделей для розробки економічних рішень

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	-	100
20	50	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Волошина С.В. Моделювання економічних рішень: курс лекцій / С.В. Волошина; ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2017. – 70 с.
2. Афанасьев М.Ю. Исследование операций в экономике: модели, задачи, решения: учеб. пособ. / М.Ю. Афанасьев, Б.П. Суворов. - М.: ИНФРА-М, 2003. - 444 с.
3. Власов М.П. Моделирование экономических процессов / М.П. Власов, П.Д. Шимко. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. - 409 с.
4. Григоруک П.М. Багатомірне економіко-статистичне моделювання: навч. посіб. / П.М. Григорук. — Л.: Новий Світ-2000, 2011. — 148 с.
5. Жданов С.А. Экономические модели и методы в управлении / С.А. Жданов. - М.: Дело и сервис, 1998. – 176 с
6. Замков О.О. Математические методы в экономике: учеб. / О.О. Замков, А.В. Толстопятенко, Ю.Н. Черемных. – М.: МГУ им. М.В.Ломоносова, Издательство «Дело и Сервис», 1999. – 368 с.
7. Заяць В.М. Методи, алгоритми та програмні засоби для моделювання і аналізу динаміки складних об'єктів і систем на основі дискретних моделей: монографія / В.М. Заяць. - Львів: Новий Світ-2000, 2009. - 400 с.
8. Касьяненко В.О. Моделювання та прогнозування економічних процесів: навч. посіб. / В.О. Касьяненко, Л.В. Старченко. — Суми: Університетська книга, 2006. — 185 с.
9. Колемаев В.А. Экономико-математическое моделирование. Моделирование макроэкономических процессов и систем: учебник для студентов вузов / В.А. Колемаев. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. - 295 с.
10. Кузин Б. Методы и модели управления фирмой / Б. Кузин, В. Юрьев, Г. Шагдинаров. – СПб.: Питер, 2001. – 432 с.
11. Ломкова Е.Н. Экономико-математические модели управления производством (теоретические аспекты): учеб. пособ. / Е.Н. Ломкова, А.А. Эпов. – Волгоград: ВолгГТУ, 2005. – 67 с.
12. Малиш Н.А. Моделювання економічних процесів ринкової економіки: навч. посіб. / Н.А. Малиш. – К.: МАУП, 2004. - 120 с.
13. Порожня В.М. Моделювання багатомірних фінансово-господарських потоків: монографія / В.М. Порожня, Ю.О. Колісник. - Запоріжжя: ГУ "ЗІДМУ", 2007. - 192 с.
14. Розен В.В. Математические модели принятия решений в экономике: учеб. пособ. / В.В. Розен. – М.: Книжный дом «Университет», Высшая школа,

2002. – 288 с.

15. Стариков А. В. Экономико-математическое и компьютерное моделирование: учеб. пособ. / А.В. Стариков, И.С. Кущева. – Воронеж, 2008. - 132 с.

16. Томашевський О.М. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів: навч. посіб. / О.М. Томашевський та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 296 с.

17. Черноруцкий И.Г. Методы оптимизации в теории управления: учеб. пособ. / И.Г. Черноруцкий. — СПб.: Питер, 2004. - 256 с.

18. Шелобаев С.И. Математические методы и модели в экономике, финансах, бизнесе: учеб. пособ. / С.И. Шелобаев. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. - 367 с.

Допоміжна

19. Волошина С.В. Економіка праці: навч. посіб. / С.В. Волошина, Н.В. Чорноморченко, І.С. Чорноморченко. - Дніпропетровськ: Пороги, 2002. – 342 с.

20. Волошина С.В. Планування і контроль на підприємстві: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С.В. Волошина. - Кривий Ріг: КЕІ КНУ, 2013. – 175 с.

21. Кузьмичов А.І. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: навч. посіб. / А.І. Кузьмичов, М.Г. Медведєв. — К.: Ліра-К, 2011. — 214 с.

22. Методичні вказівки щодо використання ЕОМ в курсових і дипломних роботах. Ч.1 / Укл. С.В. Волошина, О.М. Проволоцька, Л.Д. Костакова та ін. - Кривий Ріг: КЕІ КНЕУ, 2011. - 50 с.

23. Методичні вказівки щодо використання ЕОМ в курсових і дипломних роботах. Ч.2 / Укл. С.В. Волошина, О.М. Проволоцька, Л.Д. Костакова та ін. - Кривий Ріг: КЕІ КНУ, 2012. - 50 с.

24. Ситник К.Л. Імітаційне моделювання / К.Л. Імітаційне моделювання. — К.: КНЕУ, 1998. — 232с.

25. Экономико-математические методы и прикладные модели: учеб. пособ. / В.В. Федосеев, А.Н. Гармаш, Д.М. Дайитбегов и др.; Под ред. В.В. Федосеева. - М.: ЮНИТИ, 1999. - 391 с.

Інформаційні ресурси

26. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

27. База даних компаній України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kompass.ua>

28. Портал української промисловості [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minprom.com.ua>

29. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

30. Научная электронная библиотека «Киберленинка» [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.cyberleninka.ru>

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри ПiТ

_____ С.В. Волошина

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ»**

**для студентів напряму підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
(гр. зЕП-14)**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Концептуальні аспекти моделювання економічних рішень	2	Жовтень 2018 року	4	Жовтень 2018 року	16	Листопад 2018 року	01.12.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Розробка та аналіз прикладних мікроекономічних моделей	2		0		66	Грудень 2018 року – січень 2019 року	09.01.2019 р.
3	Індивідуальне завдання							09.01.2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри ПiТ

_____ С.В. Волошина

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ»**

**для студентів напряму підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
(гр. зЕП-15)**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Концептуальні аспекти моделювання економічних рішень	3	Січень 2019 року	2	Січень 2019 року	16	Лютий 2019	01.03.2019 р.
2	Змістовий модуль 2. Розробка та аналіз прикладних мікроекономічних моделей	6		0		66	Березень-квітень 2019 року	29.04.2019 р.
3	Індивідуальне завдання						29.04.2019 р.	